

Johannes Väisänen

Valituskuoroprojekti

raportti

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikin tutkinto

Muusikko (AMK)

Opinnäytetyö

19.5.2021

Tiivistelmä

Tekijä:	Johannes Väisänen
Otsikko:	Valituskuoroprojekti: Raportti
Sivumäärä:	25 sivua + 2 liitettä
Aika:	19.5.2021
Tutkinto:	Muusikko (AMK)
Tutkinto-ohjelma:	Musiikki
Suuntautumisvaihtoehto:	Musiikin tekeminen ja tuottaminen
Ohjaaja:	Jukka Väisänen, lehtori
Arvioija:	Julius Mauranen, lehtori

Opinnäytetyössäni käsittelen musiikintekijän näkökulmasta vuoden 2017 aikana toteutettua sote-valituskuoroprojektia, jossa olin mukana säveltäjänä, sanoittajana, solistina sekä kuoronjohtajana. Aditro-yritys halusi tuoda uudella tavalla esille ihmisten huolenaiheita sosiaali- ja terveysuudistukseen liittyen, joten se etsi tekijää sote-aiheiselle valituskuoroteokselle. Tehtävään he valitsivat minut, ja sävelsin, sanoitin sekä sovitin teoksen, joka esitettiin Helsingin Kuntamarkkinoilla myöhemmin samana vuonna.

Työssäni palaan projektin aikaisiin tapahtumiin, ja pyrin dokumenttien, muistamisen sekä vuosien varrella kerryttämäni ammattitaidon avulla kuvailemaan prosessin eri vaiheet mahdollisimman tarkkaan aina työn vastaanottamisesta valmiin teoksen esittämiseen. Kyseessä on mikrohistoriallinen tutkimus, sillä tarkastelen omaa toimintaani tilaustyön parissa vuonna 2017.

Kehittämistyöni tavoite on vastata kysymykseen, miten luodaan mieleenpainuva valituskuoroteos modernin pop-musiikin trendejä hyödyntäen. Kokonaisuuden hahmottamisen helpottamiseksi esittelen lyhyesti sosiaali- ja terveysuudistuksen, valituskuorokonseptin sekä hyvän pop-kappaleen peruspiirteet. Kerron laajasti sävellys- ja soitusprosessista sekä teoksen tärkeimmistä piirteistä käyttäen apunani nuotinnosesi-merkkejä. Lukijan on hyvä tuntea laulunkirjoitukseen ja musiikin teoriaan liittyvää terministöä.

Opinnäytetyöni pyrkii esittelemään entuudestaan tuntemattomasta aiheesta kirjoitetun valituskuoro-tilausteoksen mahdollisuudet ja haasteet. Työtäni voi käyttää apuna valituskuoroteoksen tekoon, mutta myös minkä tahansa muun tilaustyön toteuttamisen tukena. Opinnäytetyöni on suunnattu ennen kaikkea kevyen musiikin tuottajille ja tekijöille. Myös perinteisemmän kuoromusiikin tekijät voivat saada työstäni uutta kaupallista näkökulmaa toimintaansa.

Avainsanat: Laulunkirjoitus, musiikki, sosiaali- ja terveysuudistus, valituskuoro

Abstract

Author: Johannes Väisänen
Title: Complaints Choir: A Project Report
Number of Pages: 25 pages + 2 appendices
Date: 19 May 2021

Degree: Bachelor of Music
Degree Programme: Music
Specialisation Option: Music Writing and Production
Supervisor: Jukka Väisänen, MMus
Examiner: Julius Mauranen, MMus

In my final project, I composed, wrote lyrics, conducted, and performed in the Sote Complaints Choir during the year 2017.

Aditro company wanted to find a new way to shed light on people's concerns towards the Finnish Healthcare and Social Welfare Reform, so they were looking for a composer for a complaints choir piece addressing the topic. Aditro chose me for the task so I wrote and arranged the piece and conducted the performance at Helsinki Municipal Fair later the same year.

In this project report, I revisit the Complaints Choir Project. I use recollections, documents, and the professional knowledge I have acquired after the project to describe the steps of the process starting from accepting the task until the performance of the finished piece. My project report is also a microhistorical study as I examine my own actions during the process in 2017.

The goal of this study is to define how to devise a catchy music piece out of external material on a topical issue by utilizing contemporary pop music trends. I also briefly introduce the Finnish Healthcare and Social Welfare Reform, the Complaints Choir concept, and a formula for a good pop song. With the help of notation examples, I extensively describe the songwriting process and the most important features of the piece. The reader is expected to understand the basic terminology used in songwriting and music theory.

My project report introduces the possibilities and challenges of writing a complaints chorus piece on demand on an unknown topic. My thesis can be helpful in writing such a piece as well as any other kind of musical piece. My work is targeted at music producers and creators. In addition, those who write choral music in a traditional way can learn to view their own work from a more commercial perspective.

Keywords: Complaints choir, healthcare and social reform, music, songwriting

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuskysymykset	1
1.2	Tutkimusmenetelmä	2
2	Valituskuorokonsepti	2
3	Sote-uudistuksen erittäin lyhyt oppimäärä	3
4	Mieleenpainuvan biisin kaava	4
5	Projektin esittely	6
5.1	Työn vastaanottaminen	6
6	Sävellys- ja sanoitusprosessi	7
6.1	Tavoitteet & visio	7
6.2	Tiedonhaku & inspiraation löytäminen	9
6.3	Kertosäe	10
6.4	Rap-säkeistö pianoriffin ympärille	11
6.5	Ei liian hyvin räpätty	11
6.6	Lopputykitys	12
6.7	Rakenne	13
7	Valmiin teoksen pitchaus ja esittäminen	14
8	DEMO	17
9	Pohdinta	19
9.1	Työni luotettavuus	20
9.2	Jatkotutkimus	21
9.3	Yleistä pohdintaa	22
	Lähteet	24
	Liite 1. Sanat	
	Liite 2. Vuoden 2018 demo	

1 Johdanto

Opinnäytetyössäni käyn läpi vuoden 2017 aikana toteutetun Sote Valituskuoro -projektin eri vaiheita musiikintekijän näkökulmasta. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja tuottava Aditro Oy halusi tuoda uudella tavalla esiin ihmisten huolia sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen, eli sote-uudistukseen liittyen. Aditro etsi säveltäjää ja kuoronjohtajaa sote-aiheiselle valituskuoro-teokselle, joka esitettiin syyskuussa 2017 Helsingin Kuntamarkkinoilla. Aditro palkkasi minut tehtävään, ja kesän 2017 aikana sävelsin ja sanoitin teoksen, jonka nimeksi tuli *Sitten kun sote tulee*.

Opinnäytetyöni esittelee kattavasti projektin eri vaiheet työn vastaanottamisesta valmiin teoksen esittämiseen. Jotta lukijan olisi helpompi hahmottaa työni kokonaisuutta, esittelen lyhyesti valituskuorokonseptin, sote-uudistuksen sekä mieleenpainuvan biisin tärkeimmät ominaisuudet (luvut 2, 3 ja 4). Luvussa 6 kuvaan sävellyks- ja sanoitustyötäni, sekä analysoin teoksen tärkeimpiä ominaisuuksia. Liitteenä lukijaa varten ovat kappaleen sanat, sekä jälkituotantona vuonna 2018 tehty demo. Luku 9 sisältää yhteenvedon sekä työn eri vaiheisiin, sen tuloksiin ja luotettavuuteen kohdistuvaa pohdintaa.

1.1 Tutkimuskysymykset

Kehittämiprojektissani pyrin vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- Miten luodaan hyvä, nuorekas, mieleenpainuvan biisin kaavaa noudattava valituskuoroteos?
- Mikä merkitys on biisin kertosäkeellä, räppiosuuksilla, sekä räväkällä tulkinnalla onnistuneen valituskuoroteoksen suhteen?

Esittelen tarkemmin sävellyks- ja sanoitusprosessin tavoitteet luvussa 6.1.

1.2 Tutkimusmenetelmä

Työni on kehittämistyö. Palaan valituskuoro-projektin aikaisiin tapahtumiin ja pyrin dokumenttien, muistamisen sekä vuosien varrella kerryttämäni ammattitaidon avulla kuvailemaan prosessin eri vaiheet mahdollisimman tarkkaan aina työn vastaanottamisesta valmiin teoksen esittämiseen. Pyrin ymmärtämään tilaajan toiveita teoksen suhteen sekä viemään valituskuoroteoksen uudelle tasolle innovaation ja oman rohkean näkemykseni turvin, huolehtien samalla tilaajan tyytyväisyydestä. Kyseessä on samalla ns. mikrohistoriallinen tutkimus (Nikander 2008, verkkojulkaisu.), koska työssäni tarkastelen omaa toimintaani vuonna 2017 Aditro-yhtiön tilaustyön parissa. Toisin sanoen käytän apunani ”muistelumenetelmää”.

2 Valituskuorokonsepti

Valituskuoro on kuoro, joka valittaa laulamalla teoksen, jonka teksti koostuu osallistujien omista valituksen aiheista. Kuka tahansa voi ilmoittautua mukaan, kertoa omat valituksen aiheensa ja osallistua valituksista koostuvan tekstin kirjoittamiseen. Valmiille tekstille tehdään (paikallisen muusikon toimesta) sävellystä ja sitten valmis teos esitetään. Laulutaitoa ei vaadita (Complaints Choirs Worldwide A, n.d.). Kuka tahansa voi järjestää valituskuoron omassa kaupungissaan tai yhteisössään. Kaikki ovat tervetulleita teinistä eläkeläiseen, sillä kaikilla on valitukseen aihetta.

Idean takana on palkittu nykytaiteilijapariskunta Tellervo Kalleinen ja Oliver Kochta-Kalleinen. Sattumalta he päätyivät miettimään ihmisten universaalia tapaa valittaa eri asioista, elämäntilanteesta riippumatta. Heräsi kysymys, voisiko valittamiseen käytettyä energiaa kohdentaa johonkin konkreettiseen ja mahtavaan? Suomen kielessä on sana valituskuoro, jolla kuvataan tilanteita, joissa iso joukko ihmisiä valittaa samaan aikaan. Kalleiset ajattelivat: Eikö olisikin hienoa, jos valituskuoro-sanalla ottaisiin kirjaimellisesti organisoimalla oikean kuoron,

jossa ihmiset valittaisivat jokapäiväiseen elämään liittyvistä asioista? Valituskuorokonsepti oli syntynyt (Complaints Choirs¹ Worldwide B, n.d.).

He rupesivat tarjoamaan valituskuoroidea eri puolella maailmaa järjestettäviin tapahtumiin, joihin heidät oli taiteilijoina kutsuttu. Kiinnostus oli kuitenkin vähäistä, kunnes lopulta vuonna 2005 Springhill-instituutti Birminghamissa innostui ideasta. Birminghamin valituskuorosta tuli niin suuri menestys, että pian Kalleisia kutsuttiin johtamaan valituskuoroja ympäri maailmaa. Heidän johtamaanaan valituskuoro on Birminghamin lisäksi toteutettu muun muassa Helsingissä, Pietarissa, Berliinissä, Chicagossa, Singaporessa ja Tokiossa. Tokion valituskuoro (2009) jäi heidän viimeiseksi, mutta suuren kysynnän vuoksi Kalleiset julkaisivat ohjeet (Complaints Choir in 9 easy steps, n.d.) nettisivuillaan, jonka seurauksena kuoroja on toteutettu yli 140 ympäri maailmaa (Complaints Choir, 2019).

3 Sote-uudistuksen erittäin lyhyt oppimäärä

Sosiaali- ja terveystuudistus (myöh. sote-uudistus) on värikkäine vaiheineen hämmentänyt suomalaisia jo yli vuosikymmenen. Voidaan katsoa, että Matti Vanhasen (kesk.) ensimmäisen hallituksen vuonna 2006 käynnistämä PARAS-hanke² on toiminut ensisysäyksenä sote-uudistukselle. Vuonna 2011 Jyrki Kataisen (kok.) hallitus kuitenkin keskeytti Paras-hankkeen, ja aloitti varsinaisen sote-uudistuksen suunnittelun (Strömberg, 2019). Tästä eteenpäin jokainen hallitus on vuorollaan päässyt hämmentämään sote-soppaa. Valmista ei ole meinannut tulla.

¹ Alun perin sana "Choir" viittaa hengellisiä lauluja laulavaan kuoroon. Parempi termi maalliselle, ja sitä kautta myös valituskuorolle olisi "Chorus". Koska Kalleiset kuitenkin käyttävät kaikissa valituskuoroon liittyvissä yhteyksissä sanaa "Choir", sekaannuksen välttämiseksi en lähde sitä työsäni tämän kummemmin korjaamaan.

² PARAS-hanke oli Matti Vanhasen hallituksen kunta- ja palvelurakennemuudistus (Strömberg, 2019).

Sote-uudistus tarkoittaa koko julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista (Mikä soteuudistus?, n.d.). Nykyinen järjestelmä ei enää toimi, koska suurten ikäluokkien vanhetessa työkäisiä, järjestelmän kustantavia veronmaksajia ei ole enää tarpeeksi. Samalla palvelujen tarve jatkaa kasvamistaan. Järjestelmä on siis jo pitkään ollut kestävämpi, eli puhutaan kestävyysvajeesta³. Uudistuksella pyritäänkin varmistamaan, että yhteiskunnalla on jatkossa rahaa tarjota palveluitaan, ja että ihmiset tulevat hoidetuksi tasavertaisesti, nopeasti ja kattavasti tulevina vuosikymmeninä, myös pienillä paikkakunnilla (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2020, YouTube-video).

Sote-uudistus ja sen monimutkaisuus ovat vuosien saatossa herättäneet paljon huolestuneita kysymyksiä tavallisissa ihmisissä. Miten käy syrjäkyläasukkaille, jos oman kylän terveyskeskuksessa asiointi vaihtuukin kahdensadan kilometrin päässä olevaan sote-keskukseen? Toteutuuko sote-uudistuksen lupaama tasavertainen valinnanvapaus myös vähävaraisten kansalaisten kohdalla? Lipuvatko palveluista maksetut verorahat lopulta veroparatiiseihin monikansallisten yritysten tileille kotimaan talouden sijaan? Myös eri hallitusten useat epäonnistumiset uudistuksen maaliin viemisessä, sekä päättäjien kykenemättömyys yhteistyöhön ovat lisänneet epävarmuutta koko hanketta kohtaan. Juuri näiden kaltaisia huolenaiheita Aditro halusi tuoda esille valituskuoroteoksen avulla.

4 Mieleenpainuvan biisin kaava

Laulunkirjoituksellisesta näkökulmasta katsottuna hyvän, nykyaikaisen peruspop-biisin, ja vielä tarkemmin pop-kertosäkeen ainekset ovat lähtökohtaisesti aika yksinkertaiset. Kärjistettynä simpelin sointupohjan päälle kirjoitetaan helposti lähestyttävä, tarttuva melodia, sekä tietysti mieleenpainuva teksti, tai sen

³ Kestävyysvaje kuvaa tilannetta, jossa julkinen talous (valtio) velkaantuu väestön ikääntymisen takia (Valtiovarainministeriön kestävyysvajelaskelmien menetelmäkuvaus, 2020).

osa, eli koukku⁴. Usein tätä kombinaatiota sitten toistetaan, kokonaan tai osittain, mahdollisimman paljon (ja toisinaan esim. kourun rytmiä, melodiaa, tai paikkaa varioiden). Näin pyritään varmistamaan, että kappale jää soimaan kuulijan päähän. Tämän kaavan noudattaminen ei tietenkään takaa, että sen avulla tehdystä kappaleesta tulisi edes etäisesti hitti, sillä hitin kappaleesta voivat tehdä ainoastaan sen kuulijat. Muutenkin kuvailuni on erittäin pelkistetty, sillä usein parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi laulunkirjoittajan, ja myös kappaleen tuottajan kannattaa ottaa luovia riskejä, ja poiketa sopivassa suhteessa ajalle tyypillisistä normeista (Järventausta, 2020). Lähtökohdaksi hyvälle nykyaikaiselle pop-kappaleelle tai -kertosäkeelle se kuitenkin kelpaa.

Jos siis todella halutaan tehdä mieleenpainuva pop-biisi, kannattaa tuttuun ja turvalliseen sekoittaa sopivasti uutta ja yllättävää. Sen lisäksi, vaikka kaupallisen menestyksen maalitolpat siirtyvätkin jatkuvasti, osuman todennäköisyyttä voi nostaa lukuisilla hyväksi todetulla ratkaisulla (ks. Tough, 2013). Tässä kolme esimerkkiä:

1. Intro⁵ kannattaa lähtökohtaisesti jättää kokonaan pois, sillä nykyajan ihmiset ovat kärsimättömiä. Järkevintä on mennä suoraan asiaan.
2. Erityisesti kannattaa aloittaa kappale kertosäkeellä. Näin biisin tärkein osa alkaa iskostumaan kuulijan mieleen ensi sekunneista lähtien.
3. Kappaleen tempo on parempi hilata niin ylös kuin kirjoitettu biisi sen sallii⁶. Tanssittavuus on aina plussaa.

⁴ Koukku, tulee englannin kielen sanasta "hook", ja tarkoittaa melodian/tekstinpätkää, jonka on tarkoitus jäädä soimaan kuulijan päähän.

⁵ Intro on lyhenne sanasta "Introduction", ja tarkoittaa kappaleen alussa olevaa lyhyttä musiikillista ideaa.

⁶ Eräs K-poppia (korealaisista populaarimusiikkia) tuottava kaverini tapaa sanoa: "Aina voi nostaa vähintään 8 BPM:mää!". "BPM" kuvastaa kappaleen tempoa. Se on lyhenne sanoista beats per minute, joka tarkoittaa iskua minuutissa.

5 Projektin esittely

10.5.2017 Jere Laukkanen välitti Metropolian sähköpostiin viestin otsikolla: TYÖTÄ TARJOLLA – SOTE-VALITUSKUORO ETSII SÄVELTÄJÄÄ! (Laukkanen 2017, sähköposti) Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja tuottava Aditro Oy halusi tuoda uudella tavalla esiin ihmisten huolia sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen, eli sote-uudistukseen liittyen. He olivat keränneet ihmisiltä huolia ja valituksen aiheita sanoituspohjaksi, ja etsivät tekstille säveltäjää.

Projekti vaikutti mielenkiintoiselta ja haastavalta, joten otin saman tien puhelimitse yhteyttä välikätenä toimineen Ellun Kanat Oy:n yhteyshenkilöön Saara Iivarisiin. (Ellun Kanat Oy on strateginen viestintätoimisto, ja oli mukana sote-valituskuoro-projektin organisoinnissa.)

Keskustelimme Aditron toiveista sekä projektin työnkuvasta ja aikataulusta. Saara kertoi kyseessä olevan noin 3 minuutin mittainen yksiaäninen kuorokappale, joka esitettäisiin Helsingin Kuntamarkkinoilla 13.9.2017. Palkkioksi sävellystyöstä luvattiin 300 euroa. Optiona oli myös kuoron kasaaminen ja harjoittaminen. Siitä luvattiin 600 euron palkkio.

Puhelun jälkeen laitoin vielä hänen pyynnöstään sähköpostilla lyhyen kuvauksen omasta musiikkialan kokemuksestani.

5.1 Työn vastaanottaminen

24.5.2017 sain sähköpostia Ellun Kanat Oy:n yhteyshenkilöltä Saara Iivariselta, jossa hän kertoi, että minut oli valittu hakijoiden joukosta valituskuoroteoksen tekijäksi ja kuoronjohtajaksi. Sovimme, että biisin pitää olla valmis elokuun puoliväliin mennessä. Tekstipohjaa oli mahdollista muokata taiteellisin perustein.

Luvattu 300 euron palkkio teoksen säveltämisestä tuntui olevan näinkin haastavasta tilaustyöstä alakanttiin. Siitä huolimatta otin työn vastaan ilomielin. Sen sijaan kuoron kasaamisesta, harjoittamisesta ja johtamisesta luvattiin 600 euron palkkio, joka tuntui vastaavasti oikeudenmukaiselta, ja jopa liian isolta puolta pienempään sävellyspalkkioon verrattuna.

Erilaisten aikatauluhaasteiden jälkeen saimme sovittua ensimmäisen palaverin päivämäärälle 30.6.2017 klo 11. Paikkana toimi Ellun Kanojen päämaja, Kanala, osoitteessa Unioninkatu 24. Palaverissa käytiin vielä tarkemmin tilaajan, eli Aditron toiveita kappaleen suhteen. Kerroin myös omat näkemykseni, mitä kaikkea teos voisi olla. Yllättäen räväkät Ideani otettiin hyvin vastaan, ja sainkin palaverista rohkeutta toteuttaa teos omalla tavallani. Tilaaja ei ollut itse paikalla.

Palaverin jälkeen minulle lähetettiin Ellun Kanojen keräämät raakamateriaalit, jotka pitivät sisällään tavallisten ihmisten omin sanoin kertomia huolenaiheita sote-uudistuksesta.

Projekti oli jännittävä ja haastava, koska en tiennyt sote-uudistuksesta tai politiikasta yhtään mitään. Lisähaastetta toi myös virallinen tilaaja, jolla oli vahva näkemys ja asiantuntemus aiheesta, ja joka halusi viestittää tiettyä näkökulmaa sote-uudistuksesta. Mietin alusta saakka, miten hän ronskisti tässä uskaltaa tiettyjä asioita sanoa.

Työnkuvaani kuului myös esityksen johtaminen, kuoron ja bändin kasaaminen sekä harjoitusten vetäminen. Esiintyminen tapahtui Kallion Kuntatalolla Helsingin Kuntamarkkinoiden yhteydessä 13.9.2017. Keikkapalkaksi sovittiin 120 € per henkilö.

6 Sävellys- ja sanoitusprosessi

Tässä kappaleessa teoksen kirjoittamisen eri vaiheista. Kerron myös tarkemmin teoksen tärkeimmistä ja mielenkiintoisimmista elementeistä.

6.1 Tavoitteet & visio

Ennen säveltämisen ja sanoittamisen aloittamista tutustuin tilaajan antamaan referenssikappaleeseen, Helsinki Complaints Choir -teokseen, jotta tietäisin mihin suuntaan lähteä viemään omaa teostani. Helsinki Complaints Choir on toteutettu

kappaleessa 2 esitellyn valituskuorokonseptin mukaisesti vuonna 2006 (Complaints Choirs Worldwide C, n.d.). 91-henkinen kuoro valittamassa moniäänisesti arjen epäkohdista oli vaikuttava ja viihdyttävä ilmestys. Koin kuitenkin pelkän pianosäestyksen tavanomaiseksi ja staattiseksi omaa teostani ajatellen. Halusin sote-biisistä monipuolisemman ja vähän nykyaikaisemmankin, joten päätin lähestyä teosta kaikin puolin räväkämmin. Halusin myös ottaa mukaan kokonaisen bändin, jotta teokseen saadaan rytmiä, sävyjä ja energiaa.

Kun ymmärsin asiakkaan toiveita ja valituskuoroidea vähän paremmin, visioin muutaman tavoitteen, joita kohti pyrkimällä teoksestani tulisi mahdollisimman hyvä. Musiikkituottajan näkökulmasta ”kiintopisteiden” asettaminen auttaa suunnitamaan fokusta oikeisiin asioihin ja ”isompaan kuvaan”. Hyvään lopputulokseen pääseminen tapahtuu yleensä sujuvammin.

Ensimmäinen tavoitteeni oli kirjoittaa aidosti hyvä ja tarttuva pop-kappale, jota kuka tahansa voisi kuunnella vapaa-ajallakin. Pyrin siis välttämään esim. perinteisiä kuorotyyppejä ratkaisuja. En käyttäisi biisin alusta loppuun kestäväää ns. peruskuorosatsia⁷ staattisine neliäänisyyksineen, vaan keksisin kuorolle monipuolisempaa ja yllättävämpää käyttöä.

Toinen tavoitteeni, joka liittyy vahvasti ensimmäiseen, oli kirjoittaa tarttuva, pop-henkinen kertosaie, joka jää soimaan päähän, ja jossa teksti sekä melodia on niin helposti lähestyttävä, että kuulija osaa laulaa mukana heti ensikuuleman jälkeen.

Kolmas tavoitteeni oli tehdä biisin rap-säkeistöt, jotta kappaleeseen tulisi hieman ”vaaraa” ja että kuoron rooli olisi hieman monipuolisempi. Rap-säkeistöissä kuoro pääsisi valittamaan huutamalla.

⁷ Kuoro jakaantuu yleensä neljään stemmaan, eli ääneen. Näiden neljän äänen muodostamaa musiikillista kudosta kutsutaan satsiksi.

Neljäs tavoitteeni oli tuoda kappaleeseen Ultra Bra⁸-maista eepistä ja juhlallista julistavuutta.

Viides tavoitteeni oli tehdä teoksesta tarpeeksi räväkkä, jotta viesti menisi varmasti perille.

6.2 Tiedonhaku & inspiraation löytäminen

Tavoitteiden listaamisen jälkeen lähdin etsimään tietoa sosiaali- ja terveystieteistä. Poliittika ja sote-uudistus ei kuulunut kiinnostuksen kohteisiini, mutta koin, että minun pitää ymmärtää sote-prosessia edes pintapuolisesti, jotta voin kirjoittaa aiheesta uskottavan teoksen. Toivoin myös löytäväni toimittajien, tai poliitikkojen laukomia hauskoja letkautuksia, joita voisi olla hyötyä tekstiä kirjoittaessa. Eri artikkeleissa toistuivatkin termit sote-soppa sekä sote-hirviö, joten päätin hyödyntää niitä tekstissä. Tiedonhaun jälkeen osasin argumentoida sekä soten puolesta, että vastaan. Tämä antoi paljon itsevarmuutta varsinaisen teoksen kirjoittamiseksi.

Tiedonhaun jälkeen oli aika käydä hommiin. Tutustuin heti alkuun tilaajan keräämään raakamateriaaliin, jonka oli tarkoituksena toimia sanoitus pohjana koko teokselle. Pettymyksekseni käyttökelpoista materiaalia oli erittäin vähän.

Koska tekstipohjaksi tarkoitettu raakamateriaali ei ollut kovin käyttökelpoista, otin järeät keinot käyttöön ja menin suoraan ”totuuden pohjattomalle kaksoislähteelle”, eli Vauva.fi- ja suomi24-keskustelufoorumeille. Kirjoitin googleen sote-uudistus + vauva.fi, tai suomi24 ja klikkailin auki eri keskusteluja. Muutaman minuutin selailun jälkeen suodattamattomia helmiä rupesi pulpahtelemaan esiin. Kirjasin kaikki itseäni naurattaneet kommentit ylös. Tunnin päästä löysin kommentin, josta koko biisi on käytännössä saanut alkunsa. Se meni jotenkin näin: *”Ei vissiin*

⁸ Ultra Bra on suomalainen pop- ja rock-yhtye, jonka useissa kappaleessa voi havaita julistavaa sävyä ja eepistä meininkiä.

auta, kun pysyä terveenä.”, harmitteli oman elämänsä Eino Leino. Samalla sekunnilla mieleeni tupsahti lausahdus ”*pitää vissiin vaan pysyä terveenä, sitten kun sote tulee*” sekä siihen sopiva melodia. Tämän jälkeen istuin pianon ääreen sointuja ja melodiaa hahmottelemaan. Kertosäe valmistui muutamassa minuutissa (Väisänen, 2017, päiväkirja).

6.3 Kertosäe

Kappaleessa 5.1 listasin tavoitteita, jotka asetin teokselle ennen aloittamista. Niistä ehdottomasti keskeisin oli hyvän pop-kertosäkeen kirjoittaminen, sillä kertosäe on yleensä se, mikä hyvästä biisistä muistetaan. Kun olin löytänyt nettipalstoja selaamalla inspiraation tekstiin, syntyi kertosäe todella nopeasti.

Kertosäkeen voi jakaa kahteen osaan, kepeään alkupuoliskoon ja huolestuneeseen jälkipuoliskoon. Biisin selkein ”koukku” on heti kertosäkeen (ja myös kappaleen) alussa: ”Pitää vissiin vaan pysyä terveenä, sitten kun sote tulee.”

Fraasi toistetaan kahdesti joka kertosäkeessä tismalleen samalla melodialla ja rytmillä. Koska biisissä on kolme kertosäettä, yhteensä fraasi toistuu kuusi kertaa. Lisäksi ”sitten kun sote tulee” -sanat toistuvat (melodiaa varioiden) kertaalleen jokaisen kertosäkeen lopussa sekä 4 kertaa outrossa.

0 Eb Bb Ab Eb

Pi-tää vis-siin vaan py-sy-ä ter-vee-nä sit-ten kun so - te tu-lee.

Detailed description: This image shows a musical staff in 4/4 time with a key signature of two flats (Bb and Eb). The melody consists of quarter notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, Bb4, C5, Bb4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Chords Eb, Bb, Ab, and Eb are indicated above the staff at the beginning of the first, second, third, and fourth measures respectively. The lyrics are written below the staff.

Kuva 1. Kertosäkeen koukku

0 Eb Bb G7(b9) Cm

Pi-tää vis-siin vaan py-sy-ä ter-vee-nä sit-ten kun so - te tu-lee.

Detailed description: This image shows a musical staff in 4/4 time with a key signature of two flats (Bb and Eb). The melody is identical to the one in Kuva 1. Chords Eb, Bb, G7(b9), and Cm are indicated above the staff at the beginning of the first, second, third, and fourth measures respectively. The lyrics are written below the staff.

Kuva 2. Kertosäkeen koukku sointuvariaatiolla

6.4 Rap-säkeistö pianoriffin ympärille

Säkeistö on musiikillisesti yksinkertainen ja se rakentuu rytmikkään, rosoisen pianoriffin⁹ ympärille. Halusin ehdottomasti säkeistöstä mollivoittoisen ja jopa pahaenteisen, rap-bittiä¹⁰ muistuttavan junnaavan pötkön, kontrastiksi duurissa menevälle kepeälle kertosäkeelle.

Kuva 3. Säkeistön pianoriffi

Samalla kun vasemman käden soittama bassoääni pysyy miltei koko ajan samana, soittaa oikea käsi kvartti-intervalleista koostuvia sointuja, eli *kvarttipinoja*¹¹ sekä *sus-sointua*¹², luoden säkeistöön hieman arvaamattomamman sävyn.

6.5 Ei liian hyvin räpätty

Keskustelupalstojen tutkimisen jälkeen minulla oli valmiin kertosäkeen lisäksi ylhäällä valtava määrä hauskasti tai osuvasti ilmaistuja sote-aiheisia huolia.

Kun aloin kirjoittamaan säkeistöjä, mietin, miten saisin kuoroa osalliseksi mahdollisimman tehokkaasti ja näyttävästi. Tulin nopeasti siihen tulokseen, että rap-osuuksia ei kannata kirjoittaa liian teknisesti, tai hienon kuuloisesti, jotta kuoro

⁹ Riffi lyhyt musiikillinen sävelistä ja/tai soinnuista koostuva idea/fraasi, jota toistetaan.

¹⁰ Rap-biitti tarkoittaa "taustaa", jonka päälle räppäri räppää.

¹¹ Kvarttipino tarkoittaa sointua, jonka sävelet ovat alhaalta ylös luettuna kvartti-intervallin päässä toisistaan.

¹² Sus-soinnussa terssi korvataan sekunnilla tai kvartilla.

rap-säkeistöä, jolloin vallitseva tunnelma on aika tuima (kuva 4). Kolmannen kertosäkeen kohdalla sama ratkaisu tuntui väärältä. Päädyin kokeilemaan c-mollin tilalta alennetun kuudennen asteen¹⁴ B-duurisointua, jolloin tunnelma muuttui yhtäkkiä toiveikkaaksi. Tuntui, kuin kaikki hallituksen tekemät virheet olisi soinnun myötä anteeksi annettu (kuva 5).

Kuva 4. Siirtyminen 2. kertosäkeestä välisoittoon (Cm: bVI – V7 - I).

Kuva 5. Siirtyminen 3. kertosäkeestä loppuosaan (Eb: IV – V – bVI).

6.7 Rakenne

Kappaleen rakenteesta mainitsemisen arvoista on, että kappale alkaa kertosäkeellä. Se oli tietoinen valinta, jotta kappaleen tärkein osuus jäisi alusta asti mieleen. Kertosäe myös tiivistää kappaleen teeman, joten siksikin se toimii hyvin alussa. Introlla aloittaminen olisi tuonut turhaa pituutta, ja se olisi saattanut kylästyttää kuulijan. Säkeistöllä aloittaminen olisi ollut pienen intron kautta mahdollista, mutta kaupallisessa mielellä kertosäkeellä aloittaminen on usein parempi

¹⁴ Alennetun kuudennen asteen sointu on yleinen lainasointu. Koska duurisävellajeissa ei ole alennettua kuudetta astetta, lainataan se saman nimisestä mollista. Esim. C-duurissa menevään kappaleeseen alennetun kuudennen asteen sointu lainataan c-mollista.

(Tough, 2013). Näin sain kappaleeseen kolmekertosäettä, jolloin sitten kun sote tulee -koukun toistoa saatiin enemmän.

Kokonaisuudeltaan biisin rakenne noudattaa hyvin pitkälti tavallisen pop-kappaleen kaavaa, jossa säkeistö ja kertosäe vuorottelevat, Ainut selkeä poikkeavuus on se, että kappale päättyy täysin erilaiseen osaan, jota ei ole millään tavalla esitelty kappaleessa aiemmin, ja jonka jälkeen ei siis enää palata kertosäkeeseen. Ehkä tämä erikoisratikaisu toimi siksi, että sen lopussa toistetaan sitten kun sote tulee -fraasia. Tästä syystä loppu muistuttaa jonkin verran kertosäettä ja kappaleen kokonaisuus nivoutuu hyvin yhteen. Ehkä tämä on myös sitä kappaleen menestyksen kannalta optimaalista epätyypillisyyttä (Järventausta, 2020, 13-15), josta mainitsin luvussa 4.

7 Valmiin teoksen pitchaus ja esittäminen

Ennen kuin valmis kappale esiteltäisiin tilaajalle, halusivat Ellun Kanat Oy:n edustajat kuulla sen. Heidän tarkoituksensa oli varmistua kappaleen salonkikelipoisuudesta ennen varsinaista pitchausta tilaajalle. 10.8.2017 tapasimme Ellun Kanat Oy:n edustajien kanssa ja soitin heille tekemäni demon. Yllätyksekseni he rakastuivat biisiini. Yhteen tekstin kohtaan he kuitenkin tarttuivat. He uskoivat, että Aditro ei hyväksyisi bridgessä toistuvaa ”Jyrki, loit hirviön” -fraasia, koska se on niin räväkkä ja nimeää entisen pääministeri Jyrki Kataisen. He ehdottivat hirviön vaihtamista ilmiöksi, mutta kerroin heille sen tyyppisen muutoksen olevan turhaa varovaisuutta, jonka seurauksena kappaleen viesti jää vaisummaksi. Sovimme lopulta, että kappale esiteltäisiin sellaisenaan tilaajalle.

Saara livari oli sopinut biisin kuuntelun Aditron edustajan kanssa päivämäärälle 24.8.2017 Itse en päässyt paikalle, koska olin ulkomailla, joten kirjoitin asiakkaalle saatekirjeen, jossa perustelin mm. Jyrki, loit hirviön -fraasin ja muita tekstiin ja musiikkiin liittyviä valintojani. Asiakas piti onnekseni kappaleesta erittäin paljon, sillä muutosehdotuksia oli vain kaksi. Ensimmäinen niistä koski introna toimineen kertosäkeen jättämistä pois esityksen keston lyhentämiseksi. Lopulta asiakas kuitenkin ymmärsi, miksi kokonaisuuden kannalta oli erittäin tärkeää,

että kappale alkaisi kertosaäkeellä, joten kappaleen rakenne pidettiin ennallaan. Toinen muutospyyntö koski erästä kohtaa viimeisessä kertosaäkeessä. Tilaaja perusteli pyyntönsä hyvin ja kyseisen kohdan tilalle otettiin muutama sana aikaisemmista kertosaäkeistä. Itse olisin kovasti halunnut säilyttää sanat ennallaan, mutta kunnioitin tietenkin tilaajaa. Asiakkaan tyytyväisyys on aina pääasia.

Kun tilaaja oli hyväksynyt teoksen, oli vuorossa bändin ja kuoron kasaaminen esitystä varten. Neuvottelin Aditron kanssa 120 euron esiintymiskorvauksen muusikkoa kohden, jotta muusikoilla olisi motivaatiota osallistua projektiin, ja koska työstä kuuluu saada palkkaa. Yhden biisin mittaisen esiintymisen hinnoittelu oli itselleni uusi tilanne, mutta sain onneksi hinnoitteluapua Jere Laukkaselta.

Kasasin kokoonpanon opiskelukavereistani. Yhtyeessä soittivat:

Aleksi Ylimäki, rummut
Joonas Pirilä, basso
Jere Lilja, kitara
Anton Mellanen, kitara
Unto Luoto, koskettimet
Johannes Väisänen, laulu ja kitara

Kuorossa lauloivat:

Antti Kankkunen
Arttu Kemppainen
Elina Kyyrö
Robert Kyöstilä
Inka Lappi
Kati Narvanmaa
Jussi "costee" Tiainen
Matias Ärrälä

Kuva 5: Osa sote-valituskuorosta juuri ennen esiintymistä.

Harjoittelu hoidettiin normaaliin tapaan. Lähetin jokaiselle soittajalle saman demon, jonka tuotin tilaajalle. Sen sijaan laulajille lähettämiäni demoja muokkasin sen verran, että nostin kyseiselle laulajalle määrättyä stemmaa¹⁵ isommalle, jotta hän voisi kuulla sen paremmin harjoitteluvaiheessa. Kirjoitin Sibelius -notaatio-ohjelmalla tarkat nuotit bändille ja laulajille. Laulajien nuotteihin kirjoitin jokaisen oman stemman. Demon ja nuottien avulla jokainen opetteli kappaleen omatoimisesti ennen yhteisharjoituksia.

Pidimme bändin, eli komppiryhmän kesken yhdet harjoitukset, joissa hioimme yhteissoiton ja sovituksen kuntoon. Laulajien kesken pidimme kahdet stemmaharjoitukset, joissa treenasimme yksittäisiä stemmoja, yhteislaulua sekä tulkin-taa. Tämän jälkeen pidimme yhdet harjoitukset koko porukalla, jossa viimeiste-limme kokonaisuuden esitysvalmiiksi.

¹⁵ Stemma on musiikin sisältämä melodinen linja (Stemmat, n.d.).

Esiintyminen oli Kallion Kuntatalolla 13.9 Helsingin Kuntamarkkinoiden yhteydessä.

Kuva 6. Sote-valituskuoro esiintymisen jälkeen Kallion Kuntatalolla

8 DEMO

Alkuperäinen tilaajaa ja bändin harjoittelua varten tehty demo on tuotettu sävellys- ja sanoitusprosessin yhteydessä minun toimestani vuonna 2017. Uudempi ja huomattavasti laadukkaampi demo on äänitetty jälkikäteen vuonna 2018 Metropolian isossa studiossa. Uusi demo kuulostaa enemmän Kuntatalolla esitetyltä versiolta, koska siinä musisoi useita esityksessä mukana olleita muusikoita. Alkuperäisessä demossa kaikki on minun soittamaani ja laulamaani. Myös uuden demon sovitus jäljittelee vähän tarkemmin kantaesitystä, sillä alun kertosakeen

rubatomainen¹⁶ fiilis oli esityksessä, mutta ei alkuperäisellä demolla. Lisäksi uusi demo ei sisällä asiakkaan pyytämää tekstimuutosta.

Hauskana yhteen sattumana ”pitää vissiin vaan pysyä terveenä” -sanoihin liittyen pidän sitä, että olin sairas, kun lauluraitani äänitettiin. Ensimmäisessä kertosäkeessä kuuluva yskiminen on siis aitoa yskintää jostain epäonnistuneesta otosta, joka on sitten lisätty lopulliseen versioon juuri oikeaan kohtaan. Demon on äänittänyt, miksannut¹⁷ sekä masteroinut¹⁸ Metropolian alumni Joonas Pirilä, Aava Audio.

¹⁶ Rubato tarkoittaa vapaata tempon käsittelyä (Laukkanen, 2007).

¹⁷ Miksausessa pyritään saamaan eri äänilähteet kuulostamaan mahdollisimman hyvältä ja soimaan oikeassa balanssissa suhteessa toisiinsa. Miksausken päätehtävä on tukea laulua ja kappaleen tarinaa (Pirilä, 2020).

¹⁸ Masterointi tehdään miksausken jälkeen, ja se on viimeinen vaihe musiikkikappaleen tuotannossa, ennen julkaisua. Sen tarkoituksena on tasapainottaa kappaleen sointia, ja nostaa sen äänenvoimakkuutta, jotta kokonaisuus vastaa yleisiä kaupallisia standardeja (Miksaus ja masterointi, 2019).

9 Pohdinta

Opinnäytetyöni tavoite oli selvittää, miten luodaan hyvä, nuorekas mieleenpainuvan biisin kaavaa noudattava valituskuoroteos, sekä mikä merkitys on biisin kertosäkeellä, räppiosuuksilla, sekä räväkällä tulkinnalla. Yritin löytää vastauksia analysoimalla sävellys- ja sanoitusprosessiani valituskuoroteoksen parissa. Lisäksi luvussa 6.1 listasin viisi musiikillista tavoitetta, jotka asetin itselleni ennen sävellys- ja sanoitustyön aloittamista kesäkuussa 2017.

Ensimmäinen tavoitteeni oli tehdä aidosti hyvä ja mieleenpainuva pop-kappale.

Toinen tavoitteeni oli kirjoittaa mieleenpainuva kertosäe.

Kolmas tavoitteeni oli tuoda kappaleeseen hieman ”vaaraa” kirjoittamalla siihen rap-säkeistöt.

Neljäs tavoitteeni oli tuoda kappaleeseen Ultra Bra:maista julistavuutta.

Viides tavoitteeni oli tehdä teoksesta tarpeeksi räväkkä, jotta tekstin sanoma välittyisi varmasti.

Tulokset olivat odotettuja. Jos haluat tehdä hyvän valituskuoroteoksen, kirjoita siihen mieleenpainuva kertosäe. Valituskuoroteostakin on siis hyvä tarkastella kaupallisesta näkökulmasta. Valituskuorokonsepti on jo itsessään melko poikkeuksellinen musiikin muoto, joten edes ronski pop-estetiikan hyödyntäminen ei voi mitenkään tehdä kappaleesta tylsää. Päinvastoin sen avulla valituskuorokappaleesta tulee juuri sopivalla tavalla helposti lähestyttävä ilman, että sen omintakeisuus katoaa minnekään. Nuorekkuutta ja asennetta valituskuoroteokseen saa tuotua rapin avulla. Hyvät rap-säkeistöt kaventavat kuoromusiikin ja nuorison välillä olevaa kuilua, sekä tuovat jälleen yhden yllättävän ominaisuuden valituskuoroteokseen. Räväkkä tulkinta on valituskuoroteoksen onnistumisen edellytys.

Miten sitten onnistuin tekemään hyvän valituskuoroteoksen? Luulen, että suurin yksittäinen syy onnistumiselle oli musiikillisten tavoitteiden asettaminen. Jokainen viidestä tavoitteista johdatti sävellys- ja sanoitusprosessia haluamaani suuntaan, tehden työskentelystä johdonmukaisempaa ja nopeampaa. Uskon, että oikein asetetut tavoitteet mahdollistivat sen, että teoksesta tuli menestys. Teokseni menestystä ei toki voi mitata kaupallisin keinoin esimerkiksi listasijoituksia, tai suoratoistomääriä tarkastelemalla. Tiedän kuitenkin sen, että teokseni sai kuulijoissa aikaan samankaltaisia emotionaalisia reaktioita, kuin listabiisit, ja se oli erittäin suosittu niiden ihmisten keskuudessa, jotka kappaleen kuulivat. Näin sitä voi sanoa menestyneeksi kappaleeksi. (ks. Järventausta, T. 2020).

Ainut epäonnistuminen oli se, että en hoksannut tutustua kunnolla valituskuorokonseptiin ennen sävellys- ja sanoitustyön aloittamista. Kuuntelin kyllä tilaajan, eli Aditro Oy:n antaman Helsinki Complaints Choir -referenssiteoksen, mutta en vuonna 2017 tajunnut, että valituskuorokonsepti on paljon yksittäistä teosta suurempi ja hienompi ilmiö. Jos olisin tajunnut tutustua valituskuorokonseptiin ajoissa, olisin ymmärtänyt tilaajan toiveita paremmin. Vaikka teokseni olikin lopulta menestys, oli se sekä sävellys- ja sanoitusprosessiltaan, että musiikillisiltä ominaisuuksiltaan aika kaukana alkuperäisestä valituskuorokonseptista. Toisaalta olen iloinen tekemästani virheestä, sillä ilman sitä teokseni saattaisi olla aivan toisenlainen, eikä välttämättä lähellekään yhtä hyvä.

9.1 Työni luotettavuus

Opinnäytetyöni on tehty pääasiassa muistelumenetelmää käyttäen. Vaikka sitä ei voi pitää takuuvarmana menetelmänä, se ei muuta sitä tosiasiaa, että olen paras henkilö muistamaan valituskuoro-projektin kaikki vaiheet.

Tuloksien luotettavuutta nostaa se, että pidin vuonna 2017 kesäkuusta elokuuhun työskentelypäiväkirjaa, johon kirjoitin hyvin yksityiskohtaisestikin toiminnastani valituskuoro-projektin parissa. Kirjoitin opinnäytetyöni suurimmaksi osaksi muistikuvieni pohjalta. Päiväkirjamerkintöjen lukeminen työni viimeistelyvaiheessa osoitti minulle, että olin muistanut valituskuoro-projektin vaiheet erittäin

hyvin. Toisin sanoen päiväkirjamerkintöjen ja muistikuvieni yhdenmukaisuus vahvisti sen, että muistiani ja sitä kautta työni tuloksia voi pitää enimmäkseen luotettavina.

Vuoden 2017 jälkeen olen ollut musiikkituottajana, säveltäjänä, sanoittajana ja/tai muusikkona mukana lukuisissa erilaisissa musiikkiprojekteissa, joiden parissa olen oppinut valtavasti yhteistyön, virheiden ja onnistumisten kautta. Uskon, että kertyneen kokemuksen myötä minulla on nyt paljon paremmat valmiudet arvioida kehitystyöni tuloksia, kuin vuonna 2017. Kertyneen kokemuksen ja ajan kulumisen myötä myös itse teoksen arvioiminen on nyt luotettavampaa. Olen kehittynyt musiikintekijänä niin paljon, että osaan tarkastella tekemääni musiikkia paljon asiantuntevammin.

Päiväkirjan lisäksi käytössäni oli minun ja Ellun Kanat Oy:n Saara livarin välisiä sähköpostikeskusteluja, tilaajan, eli Aditro Oy:n keräämä raakamateriaali sävellyksen tekstipohjaa varten, alkuperäinen sävellyssopimus sekä tilaajalle kirjoittamani saatekirje, jossa perustelin sanoituksellisia ja musiikillisia ratkaisujani teoksen suhteen. Nämä dokumentit yhdistettynä päiväkirjaani, tukivat hyvin muistelumenetelmää.

Työni luotettavuutta heikentää se, että työni on suurelta osin muistelumenetelmän varassa. Luotettavuutta olisin voinut lisätä haastattelemalla mukana olleita muusikoita, Ellun kanat Oy:n Saara livaria, sekä tilaajan, eli Aditro Oy:n edustajaa. Tällä tavoin olisin saanut arvokasta dataa muiden osallisten näkökulmista, jonka avulla olisin voinut tarkastella toimintaani sekä työni tuloksia objektiivisemmin. Olisin myös voinut esitellä oman teokseni valituskuorokonseptin keksijöille Tellervo Kalleiselle ja Oliver Kochta-Kalleiselle, ja kysyä heiltä, kuinka hyvin olin heidän mielestään onnistunut.

9.2 Jatkotutkimus

Tutkimukseni käsittää vain yhden valituskuoroprojektin tarkastelun, joka sekin toteutettiin vailla kunnon ymmärrystä alkuperäisestä valituskuorokonseptista.

Jos minun todella olisi tarkoitus tietää, miten hyvä valituskuoroteos tehdään, tulisi minun ensin toteuttaa sellainen alkuperäisen konseptin mukaisesti. Tämän jälkeen voisin tutkia muita aikanaan toteutettuja valituskuoroteoksia (sekä niiden tekoprosesseja), ja vertailla tämän tutkimuksen tuloksia uusiin löydöksiin. Esimerkiksi alkuperäisessä konseptissa kaikki kuoron jäsenet ovat alusta loppuun asti mukana kappaleen kirjoittamisessa. Kuoro ei myöskään koostu musiikin ammattilaisista, kuten minun tutkimuksessani. Valituskuoro ei myöskään ole alun perin poliittisia lauluja varten. Jo nämä kolme eroa vaikuttavat tutkimuksen lähtökohtiin huomattavasti. Uskon, että kertosäe ja räväkkä tulkinta ovat yhtä tärkeitä myös alkuperäisen konseptin mukaan toteutetulle valituskuoroteokselle, mutta esimerkiksi sen parissa koettu yhteisöllinen elämys on mielestäni teoksen osa, joka pitää ottaa huomioon teoksen ”hyvyyttä” arvioitaessa.

9.3 Yleistä pohdintaa

Teos ja esiintyminen olivat kumpikin hienoja onnistumisia. Esityksemme ja haastatteluni näkyivät jopa MTV3 uutisissa, joka on ainakin minun vaatimattomalla urallani harvinaista herkkua. Myös paikalla ollut lehdistö uutisoi teoksesta jonkin verran.

Kaikista tärkeintä on tietysti, että juuri tilaaja oli tyytyväinen. Vaikka otinkin riskin ja lähdin musiikillisesti hieman omille teille, sai tilaaja lopulta juuri sen, mitä halusin. Millään muulla ei lopulta ole minulle väliä, kuin tilaajan tyytyväisyydellä.

Pääsin kaikkiin musiikillisiin tavoitteisiin, jotka asetin teokselle ennen aloittamista. Kappaleesta tuli jopa parempi, kuin mitä uskalsin odottaa. Jopa Ellun Kanojen yhteishenkilö Saara Livari kertoi minulle, ettei olisi uskonut, että kappaleesta voisi tulla niin hyvä. Musiikillisesti teos on vieläkin mielestäni yksi parhaista tekemistäni kappaleista, vaikka osaamista ja julkaisuja on sen jälkeen kertynyt valtavasti.

Esiintymiseen valmistautuminen olisi voinut olla osaltani parempi. Minulla on taipumusta jättää palautuminen liian vähälle huomille ja Kuntatalon keikan aikaan

tilanne oli jälleen sama. Esiinnyin sairaana ja ääntä ei lähtenyt. Näytin myös väsyneeltä. Tämä ei onneksi pilannut mitään, mutta itseäni jäi harmittamaan, kun valtavan vaivan jälkeen esiintyminen ja vähän aivosumussa tehty haastattelu eivät olleet nappisuorituksia.

Esiintymiseen liittyen jäi myös vähän harmittamaan esityksen tekninen toteutus. Kuntatalon henkilökunta sotki suunnitelmiamme soundcheckista alkaen. He kommentoivat liian voimakkaasta äänenvoimakkuudesta. Vaikka yritimme selittää heille, että kun Kuntamarkkinoille saapuu satoja ihmisiä, ei soitto kuulu taustahälyn yli, jos äänenvoimakkuus on liian alhainen. Huutomme kaikuivat kuitenkin kuuroille korville. Niinhän siitä sitten kävi, että pari esitystä kauempaa seurannutta henkilöä tuli keikan jälkeen harmittelemaan hiljaista äänenvoimakkuutta.

Kuntatalon esiintymisen myötä kävimme esittämässä kappaleen vielä pariin otteeseen eri tilaisuuksissa. 2018 meidät kutsuttiin jopa esiintymiään tilaisuuteen, jossa silloinen opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen oli puhumassa (ja sitä kautta myös yleisössä), mutta välikäden hidastelun myötä esitys ei toteutunutkaan. Se jäi kovasti harmittamaan.

Kaiken kaikkiaan olen erittäin kiitollinen siitä, että sain tehdä yhteistyötä Aditro Oy:n ja Ellun Kanat Oy:n kanssa. Yhteistyö oli heidän osaltaan erittäin ammattimaista ja saumatonta. Opin heiltä paljon.

Lähteet

Complaints Choir, 2019. Verkkosivut. studiokalleinen.net. http://studiokalleinen.net/?portfolio_page=complaints-choir (Viitattu 19.5.2021)

Complaints Choir In 9 Easy Steps (n.d.) Verkkodokumentti complaintschoir.org -sivulla. <http://www.complaintschoir.org/doityourself.html> (Viitattu 17.5.2021)

Complaints Choirs Worldwide A (n.d.). Verkkodokumentti complaintschoir.org -sivulla. <http://www.complaintschoir.org/faq.html> (Viitattu 19.5.2021)

Complaints Choirs Worldwide B (n.d.). Verkkodokumentti complaintschoir.org -sivulla. <http://www.complaintschoir.org/history.html> (Viitattu 17.5.2021)

Complaints Choirs Worldwide C (n.d.). Verkkodokumentti complaintschoir.org -sivulla <http://www.complaintschoir.org/choirs.html> (Viitattu 19.5.2021)

Järventausta, T. 2020. Kappaleiden kaupalliseen menestykseen vaikuttavat musiikilliset tekijät ja niiden taustalla musiikinkuluttajia ohjaavat neuraaliset ja kognitiiviset prosessit. Kandidaatintutkielma. Saatavilla:

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/69718/URN%3aNB%3afi%3ajyu-202006043974.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Viitattu 19.5.2021)

Laukkanen, J. 2017. Sähköposti. (Viitattu 27.4.2021)

Laukkanen, J. 2007. Verkkodokumentti: Tempo, tyyli ja agogiikka. jerelaukkanen.com. <http://www.jerelaukkanen.com/materials/notaationperusteet/tempo.html> (Viitattu 19.5.2021)

Miksaus ja masterointi, 2019. Verkkodokumentti audiopro.fi -sivulla. <http://audiopro.fi/miksaus-ja-masterointi/> (Viitattu 19.5.2021)

Mikä sote-uudistus? (n.d.). <https://soteuudistus.fi/mika-sote-uudistus> (Viitattu 17.5.2021)

Pirilä, J. 2020. Fiilistä studioon: Vinkkejä sujuvaan äänityssessioon. Opinnäyte-työ. Metropolia ammattikorkeakoulu, musiikin koulutusohjelma.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/339767/Piril%c3%a4_Joona.pdf?sequence=2&isAllowed=y (Viitattu 19.5.2021)

Salmi-Nikander, K. 2008. Verkkoartikkeli: Mikrohistoria - yksilö haastaa vallanpitäjät. <https://www.kasvhistseura.fi/julkaisut/kasvatuksen-historian-ensyklopedia/tekstej%C3%A4-alan-tutkimusmetodologiasta-ja-menetelmist%C3%A4/6> (viitattu 27.4.2021)

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2020. Miksi soteuudistus? -video sivustolla YouTube.com. https://www.youtube.com/watch?v=tqxxSCIUBR0&ab_channel=sosiaali-jaterveysministeri%C3%B6 (Viitattu 19.5.2021)

Stemmat (n.d.). Verkkodokumentti uniarts.fi -sivulla.

<http://web.uniarts.fi/aleatori/index247d.html?id=144&la=fi> (Viitattu 19.5.2021)

Strömberg, J. 2019. Verkkojulkaisu: Yksinkertainen opas sote-finaaliin: Tätä vuosikausia kestäneellä hankkeella tavoitellaan, ja näin se voisi vielä edetä.

Yle.fi. <https://yle.fi/uutiset/3-10663208> (Viitattu 19.5.2021)

Tough, D. 2013. Verkkojulkaisu: Teaching Modern Production and Songwriting Techniques: What Makes a Hit Song? Helsinki Metropolia University of Applied Sciences. Music Periodicals Database. Saatavilla: [https://search-proquest-](https://search-proquest-com.ezproxy.metropo-)

[com.ezproxy.metropo-
lia.fi/iimp/docview/1528440322/1366C9B570204E3FPQ/1?accountid=11363](https://search-proquest-com.ezproxy.metropo-lia.fi/iimp/docview/1528440322/1366C9B570204E3FPQ/1?accountid=11363)
(Viitattu 19.5.2021)

Valtionvarainministeriön kestävyysvajelaskelmien menetelmäkuvaus. 2020. Pdf-

muistio vm.fi -sivulla. <https://vm.fi/documents/10623/20793078/Valtiovarainmi->

[nisteri%C3%B6n+kest%C3%A4vyysvajelaskelmien+menetelm%C3%A4ku-](https://vm.fi/documents/10623/20793078/Valtiovarainmi-nisteri%C3%B6n+kest%C3%A4vyysvajelaskelmien+menetelm%C3%A4ku-)

[vaus.pdf/b98cf12f-bfd4-085f-159e-c2bcf5792293/Valtiovarainminis-](https://vm.fi/documents/10623/20793078/Valtiovarainmi-nisteri%C3%B6n+kest%C3%A4vyysvajelaskelmien+menetelm%C3%A4ku-)

[teri%C3%B6n+kest%C3%A4vyysvajelaskelmien+menetelm%C3%A4ku-](https://vm.fi/documents/10623/20793078/Valtiovarainmi-nisteri%C3%B6n+kest%C3%A4vyysvajelaskelmien+menetelm%C3%A4ku-)

[vaus.pdf?t=1601879344984#:~:text=Kest%C3%A4vyysvaje%20ker-](https://vm.fi/documents/10623/20793078/Valtiovarainmi-nisteri%C3%B6n+kest%C3%A4vyysvajelaskelmien+menetelm%C3%A4ku-)

[too%2C%20kuinka%20paljon%20julkista.tarvetta%20nostaa%20veroas-](https://vm.fi/documents/10623/20793078/Valtiovarainmi-nisteri%C3%B6n+kest%C3%A4vyysvajelaskelmien+menetelm%C3%A4ku-)

[tetta%2C%20leikata%20menoja%2C">tetta%2C%20leikata%20menoja%2C](https://vm.fi/documents/10623/20793078/Valtiovarainmi-nisteri%C3%B6n+kest%C3%A4vyysvajelaskelmien+menetelm%C3%A4ku-) (Viitattu 19.5.2021)

Väisänen, J. 2017. Johannes Väisänen päiväkirja 1.6-31.8.2017. (Viitattu 19.5.2021)

Liite 1. Sanat

Sitten kun sote tulee

PITÄÄ VISSIIN VAAN PYSYÄ TERVEENÄ
SITTEN KUN SOTE TULEE
PUKEA PAREMMIN TALVELLA
VÄLTÄÄ KONTAKTILAJEJA
PITÄÄ VISSIIN VAAN PYSYÄ TERVEENÄ
SITTEN KUN SOTE TULEE

MUTTA MITEN KÄY SILLE SYRJÄSSÄ ASUVALLE
VÄHÄVARAISILLE ISOVANHEMMALLE
JOLLA SATA KILSAA MATKAA TERVEYSASEMALLE

SITTEN KUN SOTE TULEE

SOTE VIIVÄSTY TAAS, EIPÄ TULLU SHOKKINA
KU SOPPAA ON HÄMMENTÄMÄSSÄ LIIAN MONTA KOKKIA

JOIDEN POLIITTISET MOTIIVIT YHTEISPELIN ESTÄÄ
KYSYN VAAN KUINKAHAN KAUAN TÄSSÄ VIELÄ KESTÄÄ

VALMISTA SAIS JO TULLA
ONKO TASAVERTAISUUS PELKKÄÄ UNTA
VALINNANVAPAUTTAKIN NE VIELÄ LUPAA
MUT MITEN KÄY, SITÄ EI TIEDÄ KUKAAN

JYRKI LOIT HIRVIÖN
JONKA SAAPUMISTA KAIKKI SYYSTÄKIN PELKKÄÄ
JYRKI LOIT HIRVIÖN
JOSTA FIKSUKAAN IHMINEN EI OTA SELVÄÄ

ENTÄ JOS PÄÄTTÄJÄT PUHUUKI PASKAA
JA VÄLIMATKAT PITENEE JA KULUTKI KASVAA
KUKA SITTE KOKO HELVETIN HUMPUUKIN MAKSAA
(HUMPUUKIN MAKSAA)

PITÄÄ VISSIIN VAAN PYSYÄ TERVEENÄ
SITTEN KUN SOTE TULEE
PUKEA PAREMMIN TALVELLA
VÄLTÄÄ KONTAKTILAJEJA
PITÄÄ VISSIIN VAAN PYSYÄ TERVEENÄ
SITTEN KUN SOTE TULEE

MUTTA MITEN KÄY SILLE SYRJÄSSÄ ASUVALLE
VÄHÄVARAISILLE ISOVANHEMMALLE
JOLLA SATA KILSAA MATKAA TERVEYSASEMALLE

Liite 2. Vuoden 2018 demo

https://www.youtube.com/watch?v=c5KgD3WN0pY&ab_channel=JohannesV%C3%A4is%C3%A4nen